

Sygn. akt II CSK 522/20

## POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa J. W.  
przeciwko Ł. A.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 7 maja 2021 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego  
od wyroku Sądu Okręgowego w S.  
z dnia 15 lipca 2020 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 15 lipca 2020 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił apelację pozwanego Ł. A. od wyroku Sądu Rejonowego w S. z 4 marca 2020 r., w sprawie z powództwa J. W. o zapłatę oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiódł pozwany, wskazując na naruszenie art. 65 w zw. z art. 60 k.c., art. 104 k.c., art. 227 w zw. z art. 232 oraz 382 k.p.c., art. 378 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie

i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie przesłanek określonych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Podał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne i potrzeba wyjaśnienia, czy treść pełnomocnictwa udzielonego pełnomocnikowi podlega wykładni zgodnie z regułami interpretacyjnymi wynikającymi z art. 65 k.c. W ocenie skarżącego, skarga kasacyjna jest też oczywiście zasadna z uwagi na to, że w związku z przekroczeniem umocowania przez pełnomocnika powoda, oświadczenie o odstąpieniu przez powoda od umowy nie wywołało żadnych skutków prawnych, wobec czego powodowi nie przysługiwało roszczenie o zwrot zadatku.

Wskazać przede wszystkim trzeba, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzeby wykładni przepisów budzi poważne zastrzeżenia. Jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość stwierdzenia oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w punktach 1 i 4 art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. wzajemnie się, co do zasady, wykluczają, ponieważ zakładają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1), jak i prywatny skarżącego (pkt 4). Trudno sobie wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie

występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

5. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003/18/436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r. (II PK 284/11) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Skarżący nie sprostął powyższym wymaganiom. Sąd Okręgowy dokonał oceny pełnomocnictwa udzielonego przez powoda adwokat S.Ł. i nie podzielił poglądu skarżącego, że miało ono jedynie miało charakter procesowy, a zatem nie upoważniało do złożenia oświadczenia o charakterze materialnoprawnym. Sąd drugiej instancji podał, że wynika to z całokształtu okoliczności sprawy, celu złożonego oświadczenia i faktu, że powód dwukrotnie potwierdził dokonaną przez pełnomocnika czynność. Skarżący nie zgadza się z tą oceną i zmierza do jej podważenia. Przedstawione przez niego okoliczności nie wskazują jednak, aby w sprawie zachodziły istotne i uniwersalne wątpliwości prawne wykraczające poza zwykły zakres wątpliwości powstający w każdym procesie stosowania prawa. Analiza skargi kasacyjnej pozwala na przyjęcie, że skarżącemu nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego wyroku kontroli kasacyjnej.

6. Odnosząc się do powołanej przez skarżącego oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, wskazać trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

Skarga kasacyjna w niniejszej sprawie nie zawiera dostatecznych argumentów uzasadniających występowanie tak rozumianej oczywistej zasadności. Skarżący ograniczył się do stwierdzenia, że powodowi nie przysługiwało roszczenie o zwrot zadatku, ponieważ oświadczenie o odstąpieniu przez powoda od umowy nie wywołało żadnych skutków prawnych z uwagi na przekroczenie umocowania przez pełnomocnika. Skarżący nie przedstawił jednak - w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia - żadnej szerszej argumentacji odnoszącej się do przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., nie wskazał jakie konkretnie przepisy zostały naruszone, w jaki sposób oraz nie podał, dlaczego naruszenie takie miało charakter oczywisty, widoczny *prima facie* i prowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Nie jest zaś rolą Sądu Najwyższego samodzielna analiza skargi kasacyjnej i poszukiwanie argumentów wskazujących na występowanie w sprawie przesłanek przemawiających za potrzebą przyjęcia jej do rozpoznania.

7. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.). O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c. oraz w zw. z § 2 pkt 5 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

jw